

บันทึกข้อความ

กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก	
เลขรับที่	๙๕๑๙
วันที่	- 7 เม.ย. 2569
เวลา	8:55
อำเภอ	3

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการปศุสัตว์ โทร. ๑๔๑๓ - ๑๔๑๕

ที่ กษ ๐๖๐๔/กษ๐๒๐๙.๐๖/ว๑๖๑๗) วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

เรียน อธิบดีกรมปศุสัตว์

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๒๐๑.๐๖/ว ๑๖๑๗ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๙ ถึงกรมปศุสัตว์ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น เนื่องจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๘๓ แจ้งว่าตามที่ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒) ซึ่งเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยได้กำหนดให้รับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙ เห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จากเดิม ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เป็น ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน รวมทั้งกำหนดเพิ่มเติมให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว และกำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วย โดยอนุโลม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงขอให้หน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์รับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ขั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายและรับฟังความคิดเห็นหลังจากที่มีร่างกฎหมาย และเพิ่มกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละขั้นตอนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจาก ๑๕ วัน เป็น ๓๐ วัน (ขั้นเสนอหลักการของร่างกฎหมาย ให้รับฟังความคิดเห็นไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน และหลังจากที่มีร่างกฎหมายให้รับฟังความคิดเห็นไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน) และกำหนดเพิ่มเติมให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วย โดยอนุโลม เพื่อให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้อย่างชัดเจน เห็นควรแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ทั้งนี้...

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวการพิจารณาอยู่ในอำนาจของนายรักไทย งามภักดิ์ รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ ตามข้อ ๒ (๓) ของคำสั่งกรมปศุสัตว์ ที่ ๑๕๓/๒๕๖๙ เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ของรองอธิบดีกรมปศุสัตว์ และมอบอำนาจในการสั่งการและปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมปศุสัตว์ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้สำนักกฎหมายจะได้แจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายธณศักดิ์ นาคทอง)

นิติกร

(นางสาวกัลยาศิริ กลิ่นอวล)

นิติกรชำนาญการ (ทด)

(นายอนุชา แก้วอุทุมวระ)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

ทราบดำเนินการตามเสนอ

(นายรักไทย งามภักดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมปศุสัตว์

๗ เม.ย. ๒๕๖๙

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

๒๕๒๖ ส.ค.๒๖.๖๕๖

กรมปศุสัตว์
เลขรับที่..... ๗๖๕๕
วันที่ 25 มี.ค. 2569
เวลา..... น.

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองกลาง โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๕๕๕๕ ต่อ ๑๖๐

ที่ กษ ๐๒๐๑.๐๖/ว ๑๖๑๗

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เสนอ กรมปศุสัตว์

เพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

๑. <https://s.moac.go.th/Ee21mm>

๒. QR Code

(Signature)

นายรัชนัย ประสงค์ไธ

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ

ปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการกองกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักกฎหมาย
เลขรับ..... 1016
วันที่ ๑๕ มี.ค. ๖๙
เวลา..... ๑๑.๑๑ น.

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

- เพื่อโปรดพิจารณา

ส.ค.๒๖.๖๕๖

☐ คดีทั่วไป	☐ คดีปกครอง
☒ กฎหมาย	☐ ฝ่ายบริหาร
☐	

(Signature)
(นายอนุช ใญ่อดุมภ์)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

๑๓๐๖๕๕

๑๕ มี.ค. ๒๕๖๙, ๑๕.๓๓๖.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ผู้ช่วยปลัดฯ (นายโรจน์วัฒน์)
รับที่ ๖๒๑
วันที่ ๑๗ ม.ค. ๖๕๖๙ เวลา ๑๐.๓๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รับที่ ๑๐๕๕๐
วันที่ ๑๖ ม.ค. ๖๕๖๙
เวลา ๑๕.๕๕

ส่วนราชการ...สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โทร. ๐-๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒, ๑๕๓๒

ที่ นร. ๐๕๐๕/ว. ๘๓ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง...การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพื่อโปรดพิจารณาแจ้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานในสังกัด กษ. เพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานรัฐมนตรีได้นำเรียนรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอำรินทร์ มะยูโซ๊ะ) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายณรงค์ อารังค์พิพคุณ) เพื่อโปรดทราบด้วยแล้ว

(ลายเซ็น)

(นางสาวเมธญา แยมโชติ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

รักษาราชการแทนหัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี

๑๖ มี.ค. ๒๕๖๙

กองกลาง
รับที่ ๖๓๕๐
รับที่ ๑๕๕๑.๑.๖๓
เวลา ๑๗.๐๖

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้ เห็นสมควรแจ้งหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนราชการในสังกัด รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนในกำกับ เพื่อทราบต่อไป ทั้งนี้ เป็นอำนาจของผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายโรจน์วัฒน์ อินทร์ทุ่ง) ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒/๒๕๖๙ ลงวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(ลายเซ็น)
๑๖ มี.ค. ๖๙

(นายรัชชัย ประสงค์โต)

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ

ปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการกองกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ดำเนินการตามเสนอ

(ลายเซ็น)

(นายโรจน์วัฒน์ อินทร์ทุ่ง) ๑๙ มี.ค. ๒๕๖๙

ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๘๓

สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ.....
วันที่ ๑๖ มี.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๐๗.๐๙ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๗๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๑๓/๒๖ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และร่างคำแนะนำในเรื่องนี้

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒) ซึ่งเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยได้กำหนดให้การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จากเดิม ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เป็น ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน รวมทั้งกำหนดเพิ่มเติมให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในขั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว และกำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐจารี อนันตศิลป์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (บพมากร), ๑๕๓๒ (ปัญหารีย์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

ส่ง กลุ่มงานประสานการเมือง
๐๗๓

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๙๑๓/ไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
(๒) ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ) กำกับการบริหารราชการ (สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑)
ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติแนวทางในการ
จัดทำและตรากฎหมายขึ้นใหม่ และการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ ดังนี้

“มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือ
ปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการ
ดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้
ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตาม
กฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง
เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณา
ในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณี ที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิด ร้ายแรง”

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อรองรับการ ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอเรื่องการดำเนินการเพื่อรองรับและ ขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำ ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ ซึ่งรวมถึงคำแนะนำของ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ ร่างกฎหมายด้วย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เห็นชอบและรับทราบ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยให้หน่วยงานของรัฐ ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีหน้าที่ และอำนาจในการเสนอแนะหรือให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง การกำหนดแนวทาง หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาการดำเนินการที่ผ่านมาของ หน่วยงานในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และได้พิจารณา คำแนะนำขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) แล้ว ประกอบกับ ปัจจุบันองค์การระหว่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับการมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้องที่ดี ซึ่งรวมถึงการมีระยะเวลาเปิดรับฟังความคิดเห็นอย่างเพียงพอ คณะกรรมการพัฒนา กฎหมายจึงเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟัง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยเพิ่มระยะเวลายื่นคำในการรับฟัง ความคิดเห็นจาก ๑๕ วัน เป็น ๓๐ วัน ตลอดจนกำหนดให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และรับฟังความคิดเห็น ภายหลังจากร่างร่างกฎหมายแล้วด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานเป็นไปตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ

กฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และเพิ่มความยอมรับจากองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนสนับสนุน ทำให้เกิดการลงทุนในไทยมากยิ่งขึ้น

๒.๓ บัดนี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้จัดทำร่างคำแนะนำของ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่าง กฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสร็จแล้ว จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจของไทยประสบกับสภาวะที่ท้าทายหลายประการ ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งหามาตรการสร้างความเชื่อมั่นเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ ประกอบกับ ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ (International Bank for Reconstruction and Development หรือ World Bank) อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำไปประเมินระดับความง่าย ในการประกอบธุรกิจในไทย (Business Ready หรือ B-READY) ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐในไทยด้วย ดังนั้น จึงสมควรเร่งปรับปรุง ระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปตามหลักสากลโดยเร็ว เพื่อเพิ่มความไว้วางใจของ ประชาชนที่มีต่อภาครัฐและเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระบบกฎหมายของไทยโดยเร็ว

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมายต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย และต่อมาคณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้ออกคำแนะนำ ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ ร่างกฎหมาย โดยในข้อ ๔ ระบุว่า “ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง คติวิเคราะห์ ตรีกรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐ ควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย”

๔.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ และระบบกลางทางกฎหมาย พบว่า เรื่องที่หน่วยงานนำไปรับฟัง ความคิดเห็นผ่านระบบกลางกว่าร้อยละ ๗๐ เปิดรับฟังความคิดเห็นตามกำหนดขั้นต่ำ ๑๕ วัน และเรื่องส่วนใหญ่ที่รับฟังความคิดเห็น มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นน้อยมากหรือไม่มีผู้เข้ามา แสดงความคิดเห็นเลย โดยพบความสัมพันธ์เชิงบวกเล็กน้อยระหว่างระยะเวลาที่เปิดรับฟังความคิดเห็น และจำนวนผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ (กว่าร้อยละ ๕๐) แสดงความคิดเห็นว่า หน่วยงานให้เวลาในการแสดงความคิดเห็นน้อยเกินไป

๔.๓ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ Organisation of Economic Co-operation and Development (OECD) ได้ให้คำแนะนำอย่างชัดเจนในรายงาน Review of Regulatory Reform 2025 ว่า ประเทศไทยควรขยายระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น เป็น ๓๐ - ๖๐ วัน เพื่อส่งเสริมความมีส่วนร่วมของ “กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เข้าถึงยาก” (Marginalized groups) เช่น กลุ่มเปราะบางหรือผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเป็นการเฉพาะ

ซึ่งมักต้องการระยะเวลาในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์ผลกระทบมากกว่าองค์กรขนาดใหญ่ ตลอดจนแนะนำให้หน่วยงานเริ่มกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ก่อนที่จะมีการร่างกฎหมายหรือร่างกฎ

๔.๔ นอกจากนี้ World Bank กำลังดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน Business Ready (B-Ready) โดยได้จัดทำการสำรวจผ่านมาแล้ว ๒ กลุ่มประเทศ ในปี ๒๕๖๗ และ ๒๕๖๘ และจะดำเนินการสำรวจประเทศที่ถูกสุ่มเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ ๓ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย ในปี ๒๕๖๙ โดยจะมีการสำรวจข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และจะเผยแพร่รายงานดังกล่าวในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๙

การสำรวจข้อมูลในครั้งนี้ จะดำเนินการโดยให้ผู้ประกอบการตอบแบบสอบถามซึ่งจะมีคำถามเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำกฎหมายและกฎระเบียบด้วย โดยในส่วนของกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ World Bank ได้ตั้งประเด็นคำถามประเด็นหนึ่งว่า ภาครัฐได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบรับฟังความคิดเห็น (Portal) อย่างน้อยเป็นระยะเวลา ๓๐ วันหรือไม่ ซึ่งเป็นระยะเวลาตามคำแนะนำของ World Bank ที่กำหนดว่าการจัดทำกฎระเบียบควรมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อย ๘ - ๑๒ สัปดาห์ และในกรณีของกฎระเบียบที่มีผลกระทบน้อย ควรรับฟังไม่ต่ำกว่า ๔ สัปดาห์

ปัจจุบันคณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีคำแนะนำให้รับฟังความคิดเห็นไม่ต่ำกว่า ๑๕ วัน ซึ่งในทางปฏิบัติ พบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ก็จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางเพียง ๑๕ วันเท่านั้น ดังนั้น หากไม่มีการดำเนินการแก้ไขคำแนะนำดังกล่าว คาดว่าผู้ประกอบการจะตอบแบบสอบถามว่าภาครัฐไม่ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน

๔.๕ จากการสำรวจข้อมูลคำแนะนำขององค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น World Bank, OECD, APEC, EU, ASEAN ต่างได้จัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งรวมถึงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเปิดรับฟังความคิดเห็น โดยมีคำแนะนำไปในทิศทางเดียวกันว่า การรับฟังความคิดเห็นควรมีระยะเวลาขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า ๔ สัปดาห์ หรือ ๓๐ วัน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มที่ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น (marginalized group) สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ ตลอดจนมีระยะเวลาที่เพียงพอให้ผู้เกี่ยวข้องในรูปแบบองค์กรสามารถบริหารกระบวนการภายใน เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นที่สะท้อนเสียงคนในองค์กรอย่างแท้จริง ตลอดจนมีเวลาที่จะรวบรวมข้อมูลหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ด้วย

นอกจากนี้ เมื่อสำรวจข้อมูลประเทศต่าง ๆ พบว่าหลายประเทศกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นไม่ต่ำกว่า ๔ สัปดาห์ หรือ ๓๐ วัน เช่น ออสเตรเลีย แคนาดา เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ มาเลเซีย หรือเวียดนาม โดยส่วนมากจะแนะนำให้ปรับระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นตามความเหมาะสมและหลักความได้สัดส่วนด้วย เช่น เรื่องที่คาดว่าจะมีผลกระทบมากก็ควรรับฟังความคิดเห็นนานขึ้น (๘ - ๑๒ สัปดาห์)

๔.๖ สำหรับร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย ปัจจุบันยังมิได้มีการกำหนดไว้โดยชัดแจ้งในคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ว่าให้นำคำแนะนำดังกล่าวมาใช้ร่างกฎด้วยโดยอนุโลม โดยเฉพาะระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐก็ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวในกรณีของร่างกฎด้วยโดยอนุโลม

๔๗ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังนี้

- เพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจาก ๑๕ วัน เป็น ๓๐ วัน

- เพิ่มคำแนะนำให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในขั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว

- กำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎ และการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำนี้ได้ อย่างชัดเจน

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย จะทำให้หน่วยงานมีกรอบแนวทางการรับฟังความคิดเห็นที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามคำแนะนำของ OECD และ World Bank ซึ่งไม่เพียงแต่จะมีส่วนสนับสนุนให้ไทยได้รับการประเมิน B-Ready ในระดับที่ดีขึ้น แต่ในระยะยาวยังจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระบบกฎหมายไทย และเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อภาครัฐอีกด้วย

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติข้อยกเว้นสำหรับการรับฟังความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ในมาตรา ๑๙ แล้ว และยังมีกลไกรองรับกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้ ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องนานขึ้นจึงไม่กระทบต่อกรณีที่หน่วยงานต้องเสนอร่างกฎหมายหรือร่างกฎที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

๖. ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

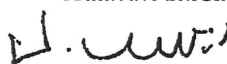
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรเสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

อนึ่ง โดยที่ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายฉบับนี้มีใช้ร่างกฎหมายตามบทนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่เข้าข่ายเรื่องที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ นอกจากนี้ เรื่องนี้เป็นการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ โดยไม่มีผลเป็นการเพิ่มภาระงบประมาณและการคลังหรือทำให้สูญเสียรายได้ของรัฐ ประกอบกับเรื่องนี้เป็นเพียงคำแนะนำเพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หากคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังก็ย่อมสามารถกระทำได้นั้น การให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำนี้จึงไม่มีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป ตามมาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ ต่อ ๑๐๒๒ (นายปรัชญา)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑
www.ocs.go.th
www.lawreform.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สิ่งที่ส่งมาด้วย

สำเนาถูกต้อง

ปัญญาชัย คีประเสธิฐไชย

นางสาวปัทมาธิ์ คีประเสธิฐไชย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

10 ส.ค. 2569

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ รองนายกรัฐมนตรี (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๘๒

ที่ นร ๐๔๐๓ (กร ๓)/๘๕๔

วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลายื่นคำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย จึงเห็นสมควร
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ต่อไป

(นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๔๖/๒๕๖๙

ร่าง

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อปรับปรุงระยะเวลาในการ
รับฟังความคิดเห็น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ
ร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ข้อ ๔ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษา
ข้อมูล คติวิเคราะห์ ตรัสตรง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ โดยแยกเป็นการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่
ในขั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจาก
ที่มีร่างกฎหมายแล้ว

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
ควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุ
เหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนา
กฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

“ข้อ ๗ ในกรณีที่ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ
ร่างกฎหมาย หรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
หน่วยงานของรัฐพึงดำเนินการตามคำแนะนำนี้ด้วยโดยอนุโลม”